

# GENADE IN HET HUWELIJK - BROODNODIG!

• Kees Fieggen

**DOOR HET BIJZONDERE WERK VAN JEZUS CHRISTUS OP HET KRUIS IS ER GENADE VOOR ELKE ZONDAAR. BIJ DE REFORMATIE KWAM DAT WOORD (GENADE) WEER CENTRAAL TE STAAN: WE WORDEN ALLEEN DOOR GENADE BEHOUDEN. MAAR IN DE BIJBEL BETEKENT GENADE HEEL WAT MEER DAN ALLEEN VERGEVING VAN ZONDEN.**

**HOE WERKT DAT IN HET HUWELIJK? HOE KAN GENADE ZORGEN DAT HUWELIJKEN NIET STUKLOPEN - OF DAT ER WEER HERSTEL PLAATSVINDT, ZELFS NA OVERSPEL?**

**DAT ONS VLEES TEGENSTRIBBELT, IS TE VERWACHTEN. DENK AAN HOE DE DISCIPELEN REAGEREN OP WAT DE HEER JEZUS OVER HET HUWELIJK ZEGT (MAT.19:10): HET LEEK HEN RAADZAAM OM NIET TE TROUWEN. VEEL CHRISTENEN STELLEN DAT WE 'NIET ZO MOEILIK MOETEN DOEN' ALS HET GAAT OM ECHTSCHIEDING: 'GOD IS TOCH GENADIG?' MAAR WETEN WE WEL WAT GENADE IN DE PRAKTIJK VAN HET LEVEN ALS CHRISTEN BETEKENT EN HOE DE HEER IN GENADE KAN WERKEN? GEVEN WE HEM WEL DE RUIMTE OM ZIJN DIEPSTE WENS VOOR ONS HUWELIJK WERKELIJKHEID TE LATEN WORDEN?**



## Situatie 1

Ze zijn zo verschillend, Adam en Eva. Hun huwelijk was zo mooi begonnen: hij had echt ervaren dat hij haar van de Heere had ontvangen - ze was anders, maar toch ook hetzelfde, uit zijn zijde gevormd om naast hem te staan. Het was zo prachtig geweest in de Hof, maar nu waren ze eruit verdreven. Was het de schuld van Eva? Zij had zich laten verleiden om van die ene vrucht te eten! Het had hen uit elkaar gedreven. Ja, inderdaad: ook hij had gegeten. Wat meer is: hij had het allemaal laten gebeuren, had niet ingegrepen, zijn verantwoordelijkheid niet genomen. Had Adam begrepen dat God in zijn genade met de zonde en de duivel zou afrekenen? Was het een geloofsdaad om zijn vrouw Eva te noemen (moeder van alle levenden)? Helaas was Kaïn niet de beloofde zoon - hij werd een moordenaar. Ja, ze moesten van Gods genade leven om hun huwelijk in stand te houden, al die honderden jaren ...

## Eén vlees ...

Het huwelijk is een bijzondere instelling, waarin lichaam en ziel onderling verbonden raken op een bijzondere en (in principe) heel sterke manier (hechten), zo schreef ik in Focus 41 (Huwelijk in Bijbels licht). Maar elke getrouwde man of vrouw weet dat het niet makkelijk is om elkaar

echt goed te begrijpen. Mannen zijn nu eenmaal anders dan vrouwen. Daar bovenop komen karakterverschillen en verschillen in wat we van de ander verwachten.

Dat verschil kan liggen op het vlak van de seksualiteit, want daarin zijn mannen echt anders dan vrouwen.

Uit onderzoek aan de hersenen blijkt bijvoorbeeld dat bij mannen de onderdelen van de hersenen die met de seksualiteit te maken hebben, groter zijn dan bij vrouwen en meer activiteit vertonen bij visuele seksuele prikkels - mannen zijn gevoeliger voor wat ze zien en dus ook voor pornografie. Daarin ligt geen excuus, maar een opdracht. Man en vrouw moeten in het huwelijk leren dat ze verschillen in de manier waarop ze seksualiteit beleven en daarin naar elkaar toegroeien. De zonde kan daar tussen komen - met verwijten, met onvervulde verlangens, met porno-verslaving, met ..., maar God wil genade geven om dat te overwinnen.

En er zijn veel andere terreinen waarop man en vrouw van elkaar verschillen - elk huwelijk kent zijn eigen uitdagingen. Velen denken dat verliefdheid de basis is van een huwelijk, maar het is andersom: huwelijk (trouw) is de basis voor het elkaar (leren) liefhebben. Liefde moet je in de praktijk leren (en dat vraagt soms een duidelijk besluit



van de wil en je moet het in de praktijk brengen) - en dan kan verliefdheid zich verdiepen, kun je verliefd worden op dingen bij de ander die eerder wellicht irritatie opriepen. God heeft je samengevoegd als je in het huwelijk stapt!

## Situatie 2

Hij had er genoeg van. Altijd weer die Bijbelteksten die zijn vrouw overal ophing. Ze hadden moeten trouwen en nu vroeg hij zich af of het 'buiten' niet beter zou zijn, of een leven in de wereld hem niet beter zou bevallen. Ja, hij was 'christen', maar hij ging weg, verbrak het huwelijk, kocht een flatje en verschillende relaties volgden. Maar de Heer liet hem niet los. Toen zijn vrouw hoorde dat hij weer in de Bijbel aan het lezen was, was ze niet zo blij als je wellicht zou verwachten. Ze wist dat als hij terugkwam, er veel genade van de Heer nodig zou zijn voor een diep herstel. Maar de Heer gaf die genade! Het vroeg veel van hen allebei, zij was soms de wanhoop nabij, maar ze groeiden echt naar elkaar toe. Ze hadden Hem de kans gegeven!

## De God van alle genade

In elk opzicht en op elk moment wil God genade schenken. Petrus schrijft: "De God van alle genade ... zal u, nadat u een korte tijd geleden hebt, volmaken, bevestigen, versterken, grondvesten" (1Petr.5:10). Petrus hield rekening met lijden en zegt zelfs: "Maar als u volhardt terwijl u goed doet en lijdt, dat is genade bij God" (1Petr.2:20).

Is ons probleem niet dat we lijden zoveel mogelijk willen vermijden? Dat we graag in ons recht willen staan en geen onrecht willen lijden? Paulus bad dat God de doorn in zijn vlees zou wegnemen en het antwoord van de Heer was: Mijn genade is u genoeg (2Kor.12:9).

Genade gaat niet alleen over vergeving van zonden en de onverdiende gave van het eeuwige leven, maar ook over de kracht die God (in Zijn genade) wil geven om vol te houden in de moeilijkste omstandigheden. En in elk huwelijk kan het stormen - of sluipt juist gezapigheid binnen. Wellicht lijkt die collega aardiger of leuker, begrijpender ook. Hoe houd je het al die lange jaren vol? Dat vraagt investering, dat vraagt volharding - en die investering loont!

Onze God geeft zelf het goede voorbeeld en laat dat door Hosea uitbeelden: hij moet notabene een hoer trouwen en haar later zelfs terugkopen. Eigenlijk had God het volk Israël moeten verstoten vanwege hun ontrouw, maar Zijn onveranderde trouw maakt dat Hij het volk toch terugneemt, ondanks alle hoererij. Dat laat ons zien dat het Gods wens en weg is om wat gebroken is te herstellen. En Petrus en Paulus vertellen ons dat onze Heer de nodige genade wil geven om tot herstel te komen en lijden te verdragen.

1. Zie ook mijn boekje daarover. Daar ga ik ook uitgebreid in wat de Schrift leert over echtscheiding en hertrouw - en op Gods genade daarin. *Kees Fieggen, Huwelijk in Bijbels licht (uitgeverij Kepler boeken).*

## Situatie 3

Wat een dreun was het voor haar toen ze hoorde dat hij was vreemd gegaan - nota bene met haar vriendin van een paar huizen verder. Ze zaten op dezelfde bijbelstudiegroep! Eigenlijk hadden haar man en die vriendin het verborgen willen houden en er gewoon mee willen stoppen, maar het was nodig dat het werd beleden. En hij moest tot bekering komen - hij was altijd wel kerkganger en zelfs diaken geweest, maar de Heer had nog geen plaats in zijn hart gekregen. Zou herstel hier mogelijk zijn? De breuk met het overspelige verleden moest totaal zijn - maar hoe doe je dat? Zou voor de Heer iets te wonderlijk zijn? Dat hebben ze samen ervaren, al was dat niet gemakkelijk ...

## Vergeving en herstel

Realiseren we ons voldoende dat onze God uit is op herstel? Dan denk ik aan hoe dat bij mezelf is gegaan! Het is altijd goed om eerst naar onszelf te kijken: van nature ben ik een zondaar en was ik ver bij God vandaan. Hij heeft mij opgezocht en mij ontzettend veel genade bewezen, mij vergeven en gereinigd, mij nieuw leven geschonken. Ben ik niet een brandhout uit het vuur gerukt (Zach.3:2)? Vanuit deze vergeving, vanuit deze genade aan mij bewezen, kan en mag ik leven in Gods nabijheid. God zelf werd mens om die relatie van mij met mijn Schepper te herstellen - ik ben zelfs aan het Vaderhart gebracht!

Petrus vraagt aan de Heer hoe vaak hij zijn broeder moet vergeven. Zeven maal lijkt hem al vrij veel, maar Jezus zegt: zeventig maal zeven maal! En dan vertelt Hij een gelijkenis die tot ons hart mag spreken (Mat.18:21-35). Paulus bekijkt dat van de andere kant (na het kruis) als hij zegt: elkaar vergevend als de een tegen de ander een verwijt heeft, zoals ook Christus u vergeven heeft (Kol.3:15). We hebben vergeving ontvangen en zullen die dus ook willen schenken. In elk huwelijk is die vergevingsgezindheid nodig. Dat vraagt om een zacht en toegankelijk hart. Als Jezus de vraag krijgt welke redenen er kunnen zijn om te scheiden, zegt Hij o.a.: Mozes heeft om de hardheid van uw harten u toegestaan uw vrouwen te verstoten; van het begin af is het echter niet zo geweest (Mat.19:8). Voordat we kijken naar redenen om te scheiden, moeten we dus eerst naar ons hart kijken: is dat hard of zacht? Willen we vergeven of niet? Willen we net als onze Heer zijn - die ons opzocht, voor ons stierf, ons vergaf en herstel schonk?

## Situatie 4

Ze had hem al een paar keer betrap op het kijken naar porno op internet. Het bleek voor hem heel moeilijk om daar echt mee te breken. Het brak haar op, brak hun onderling vertrouwen af: was zij niet genoeg voor hem?

Uiteindelijk ging ze voor een scheiding. Hij wilde graag herstel, ging diep door het stof en beleed schuld. Hij wilde de trouwfoto niet wegdoen, deed zijn trouwring niet af - besepte ook dat hij niets te eisen had. Hun kinderen leden eronder en kwamen in een loyaliteitsconflict. Zij kwam in de slachtofferrol, geholpen door haar omgeving. Hij wist dat hij schuld had - hoe kon hij haar terugwinnen? Wat is goede pastorale zorg hier?

### **Vergeving en herstel - ook na overspel?**

Ja, herstel van het huwelijk kan, ook na overspel. Hosea moest dat uitbeelden en ik heb al twee voorbeelden genoemd waarin dat in onze tijd concreet waar is geworden. Makkelijk is dat niet! Wie overspel pleegt (of dat nu 'letterlijk' gebeurt of via het kijken naar porno), scheurt

als het ware zijn huwelijk open, laat een derde binnen. Dat zorgt voor een diepe crisis in vertrouwen. Belijdenis van schuld is echt nodig om een begin te maken met het herstel van de relatie. Let wel: dat belijden is slechts het begin! Daarna moet het vertrouwen worden hersteld en dat kost tijd en vaak is goede pastorale zorg nodig.

Maar: herstel is altijd mogelijk - zou voor de Heer iets te wonderlijk zijn? In zijn boek 'Een huwelijk vol liefde' wijdt Ed Wheat zelfs een apart hoofdstuk aan het in je eentje redden van je huwelijk, maar uiteindelijk is het nodig dat man en vrouw allebei hun huwelijk nieuw leven in willen blazen. De grote vraag is: wil je wel - wil je allebei wel? En een andere, belangrijke, vraag: hoe weet je of getoond berouw oprecht is?



## Pastorale zorg

Van groot belang kan de houding van de omgeving zijn: welke adviezen krijg je als je ontdekt dat je man (of je vrouw) een breuk in je huwelijk heeft gemaakt? Je hebt dan in de eerste plaats een luisterend oor nodig, dat je je verhaal kunt doen, dat je emoties er mogen zijn, dat je serieus wordt genomen. Dring in het pastoraat niet te snel aan op vergeving en toon vooral ook niet te snel (of teveel) begrip voor de dader. Er is echt een diepe belijdenis nodig. Maar goede pastorale zorg is wel uit op herstel, niet op het opbreken van het huwelijk. Elke echtscheiding berokkent alle partijen veel schade - bij man en vrouw, bij de kinderen en bij de rest van de betrokkenen, zoals familie. Familie kiest vaak partij, maar wat moeten de kinderen? Ze komen in een loyaliteitsconflict, waarbij de moeder van de kinderen vaak de sterkste partij is. Vrouwen uiten zich meer dan mannen en soms leggen moeders een zware emotionele druk op hun kinderen. Vaders hebben meer de neiging om te zwijgen. En kinderen raken soms een opa en oma kwijt. Na de scheiding van mijn ouders heb ik mijn opa en oma van mijn vaderskant niet meer gezien en ik heb in mijn omgeving nogal wat gevolgen van scheidingen gezien. Er is dus veel wijsheid nodig, veel liefde en veel gebed. Als het niet nodig is dat iedereen het weet, kan het ook maar beter verborgen blijven. Maar als bijvoorbeeld de vrouw haar man heeft kunnen vergeven, moet het niet zo zijn dat hij dan maar 'gewoon doorgaat met al zijn functies', alsof er niets gebeurd is. Echt herstel heeft tijd nodig en toewijding van beide kanten. Goede pastorale zorg dringt er dan ook op aan dat het echtpaar tijd neemt om samen Bijbelstudie te doen (en 'even' geen andere taken te vervullen), bij voorkeur samen met een ander echtpaar dat in vertrouwen is genomen. Wellicht is er ook een tijd van onthouding nodig (van de huwelijkse seksuele omgang) en moet eerst het vertrouwen worden hersteld.

## Situatie 5

Hoe staat het er bij mij voor - en bij jou? Hoe zou jij de situatie van je huwelijk beschrijven? Hoe zou je dat samen doen, als je er samen voor gaat zitten? Dat kan best nuttig zijn, om open en eerlijk hier samen over te praten. Of is er al iets stuk gegaan, is de klad erin gekomen? Heb je dan al wel eens nagedacht hoe God herstel zou kunnen geven? Zijn er mensen die je in vertrouwen kunt nemen? Zijn er zonden die je moet belijden - aan elkaar?

## Christus en de gemeente

Voor christenen heeft het huwelijk een bijzondere dimensie en het is goed om daaraan te denken als we over herstel nadenken. De Heer Jezus gaf Zichzelf helemaal over voor

ons - toen wij nog zondaars, vijanden, goddelozen waren. Paulus vertelt in Efeze 5 dat Hij Zijn bruid wil laten stralen, zonder vlek of rimpel. En ik weet van mezelf dat ik helemaal niet vlekkeloos ben, maar ook deze zondaar is door het bijzondere werk van Christus op het kruis door God gerechtvaardigd. Straks zal ik samen met al die andere (van nature) zondaren stralend naast Hem staan in een prachtig bruiloftskleed van rein, fijn linnen. Elke man of vrouw die een breuk in het huwelijk heeft ervaren, doet er goed aan om zich deze dingen te realiseren voordat je op een echtscheiding aandringt. Straks sta je wellicht naast je 'ex' bij die hemelse bruiloft! Laten we om Zijntwil meer ons best doen om huwelijken te laten slagen, eventueel te herstellen. Dat is ook een oproep aan allen om dat worstelende echtpaar heen.

## Tot slot

Het is de moeite waard om het huwelijk in ere te houden en als man en vrouw er helemaal voor te gaan. Ook als je helemaal verliefd het huwelijk in gaat: liefde moet je leren, want liefhebben is een werkwoord. God is Liefde, zoals blijkt uit Zijn handelen naar ons toe. Liefde dient bij ons dus handen en voeten te krijgen. Mag dit artikel een oproep zijn aan alle getrouwde mannen en vrouwen om te investeren in je huwelijk: samen bidden, samen Gods Woord ter hand nemen en weg te vluchten voor alles wat je huwelijk kan schaden. Vergeet niet om open en eerlijk te zijn. Wees vergevingsgezind en schakel desnoods een ander echtpaar in als blijkt dat je niet tot elkaar komt. Besef ook dat vergeven niet simpel is - je kunt dat niet eisen, zeker niet als je zelf je huwelijk onder spanning hebt gezet. Moge de Heer tot Zijn doel komen met onze huwelijken en alle eer ontvangen.